

Datum: 24 november 2025

Onderwerp: De schadelijke uitstoot van Tata Steel

Geacht Kamerlid,

Van harte gefeliciteerd met uw Kamerzetel. Met deze brief informeren wij - omwonenden-organisaties rond Tata Steel en Greenpeace Nederland - u over de voortdurende schadelijke uitstoot van Tata Steel, de tekortkomingen in de huidige plannen en de noodzaak van een Plan B. Wij verzoeken u dringend om niet in te stemmen met de uitgangspunten in de intentieverklaring ([Joint Letter of Intent, JLoI](#)) die minister Hermans in september met Tata Steel ondertekende als basis voor een maatwerkafpraak. Deze afspraken geven Tata wederom te veel ruimte. Er zijn onvoldoende garanties ingebouwd voor het behalen van de klimaatdoelen en bescherming van de gezondheid van omwonenden. Wij vragen u nadrukkelijk om, in uw controlerende en wetgevende rol, bij te sturen. In deze brief informeren wij u op onderdelen over dit ingewikkelde dossier. Graag nodigen wij u uit om in de IJmond op bezoek te komen, dan kunnen wij nader in gesprek met elkaar.

Tata opereert buiten de omgevingsvergunning

De strijd van omwonenden tegen de vervuiling van Tata Steel gaat decennialang terug en laat zich kenmerken door een overheid die Tata Steel altijd een status aparte gaf. Tata Steel opereert buiten de omgevingsvergunning. Het betalen van dwangsommen is voor Tata Steel goedkoper dan het investeren in milieumaatregelen. Dit weggijken door de overheid ging zo ver dat omwonenden aangifte deden en zelf het toezicht op zich gingen nemen, door het [plaatsen van camera's](#), het analyseren van de beelden en het doen van vele handhavingsverzoeken. Dit alles deden en doen omwonenden in hun vrije tijd, naast hun werk en gezinsleven. De Omgevingsdienst is ondertussen serieus aan het handhaven, maar nu heeft Tata Steel de regering in de houdgreep waar het gaat om miljardensubsidie voor hun plannen. Dit zou de enige mogelijke route zijn, de regering zou geen keus hebben. Terwijl juist de maatwerkafspraken kansen bieden om verregaande gezondheidsverbetering in de IJmond af te dwingen, kansen die nu niet worden benut.

Moties worden niet uitgevoerd, adviezen niet overgenomen

De regering heeft in 2023 bewust twee adviescommissies ingesteld:

- De [Expertgroep Gezondheid IJmond](#) onder leiding van hoogleraar geneeskunde Marcel Levi. Deze commissie is expliciet gevraagd om te “adviseren over de vraag hoeveel milieu en gezondheidswinst in de IJmond voldoende is, bijvoorbeeld door de daarbij behorende maximale emissies van Tata Steel of andere bronnen in de IJmond in kaart te brengen”. De adviezen van de Expertgroep zijn door de regering vervolgens ongemotiveerd terzijde gelegd. Dit is in strijd met de breed aangenomen [motie Thijssen](#), die als harde voorwaarde voor staatsteun stelt dat de adviezen van de Expertgroep moeten worden overgenomen. Demissionair minister Hermans beschouwt deze motie in haar [Kamerbrief bij de JLoI](#) desalniettemin als afgedaan.

- De Adviescommissie Maatwerkafspraken Verduurzaming Industrie (AMVI). De AMVI bevestigt de conclusies van de Expertgroep en [geeft in haar advies aan](#): “**In de concept-JLoI (Joint Letter of Intent) zijn onvoldoende garanties voor gezondheidswinst opgenomen.**”

Het niet uitvoeren van de motie Thijssen staat niet op zich. Dit geldt o.a. ook voor de [motie Teunissen c.s.](#) over onafhankelijk meten van gevaarlijke stoffen bij Tata Steel, de [motie Rooderkerk](#) over publiekrechtelijke borging van een kolenexit bij Tata Steel en de [motie van Dijk c.s.](#) over minimaliseren van schadelijke stoffen bij Tata Steel als subsidievoorwaarde.

Antieke en lekkende kooksfabrieken

De twee kooksfabrieken staan veel in de aandacht. De fabrieken stammen uit 1972 en 1982 (!), zijn ver over de technische levensduur, economisch afgeschreven en [lekken schadelijke stoffen](#). Omdat er in Nederland geen wetgeving bestaat die de industrie kan dwingen om tijdig verouderde installaties te vervangen, heeft Tata Steel dat niet gedaan. Dit is voor Tata Steel winstgevend, want naast kooks voor de eigen hoogovens en voor de export, produceren deze fabrieken ook kookgas dat Tata als energiebron inzet voor de overige fabrieken.

Er loopt momenteel een derde Last onder Dwangsom voor de uitstoot van giftige ‘rauwe kooks’, met verbeuringen van 100.000 euro per vastgestelde overtreding. Tata betaalt ze en probeert ondertussen bij de rechter rauwe kooks te legaliseren. Ondertussen betalen omwonenden en werknemers de prijs met hun gezondheid. De afspraken in de JLoI lossen dit probleem niet op, er is geen einddatum opgenomen voor het zo snel mogelijk sluiten van kooksfabriek 2, terwijl de regering dit in het kader van “versnelde overlastreductie” wel heeft toegezegd. Het sluiten van kooksfabriek 1 valt buiten de scope van de afspraak, daar is geen enkel zicht op. Tata wil deze fabriek nog minstens tot 2037 (!) openhouden. Dat kan alleen als de status aparte, waarbij Tata Steel niet aan de milieunormen hoeft te voldoen, wordt gehandhaafd.

Intrekken vergunning hangt boven de markt

Het afgelopen jaar is er veel gebeurd. De Omgevingsdienst stuurde in december 2024 [een aanzegging](#) voor het herstel van de overtreding bij kooksfabriek 2 naar Tata Steel. Uit dit besluit, dat in april 2025 werd gepubliceerd, bleek dat [bij 99 van de 108 kooksovens sprake is van gebreken](#), terwijl Tata Steel veel te weinig doet om dit te verbeteren. De omgevingsdienst noemt de houding van Tata Steel ‘calculerend en opportunistisch’. Tata Steel heeft tot eind dit jaar om weer binnen de wet te opereren, anders volgt mogelijk het intrekken van de vergunning.

Ook is de Omgevingsdienst zelf gaan meten in de schoorstenen van kooksfabriek 1 en 2 en stelde daarbij overschrijdingen van de wettelijke grenswaarden voor schadelijke stoffen vast tot wel 20 keer boven de wettelijke norm bij kooksfabriek 1. In het milieujaarverslag over 2024 [staan enorme toenames](#) van de emissies van gevaarlijke stoffen ten opzichte van voorgaande jaren. Binnenkort zal de Omgevingsdienst de resultaten van nieuwe metingen bij de kooksfabrieken publiceren en als de overschrijdingen nog steeds worden vastgesteld dan volgt de eerste van drie verbeuringen onder de opgelegde Last onder Dwangsom (in totaal 25 miljoen euro). Ook dit traject kan leiden tot het intrekken van de vergunningen.

De JLoI breekt niet met het verleden

Voorafgaand aan het maatwerktraject zijn al meerdere trajecten doorlopen — van het Schone Lucht Akkoord en het Klimaatakkoord tot gezondheidsmaatregelen in het kader van de Roadmap Plus. In al die jaren bleef één patroon zichtbaar. De afspraken waren vrijblijvend en gezondheid was nooit leidend. Het ontbrak telkens aan normen op basis van wat noodzakelijk is voor de gezondheid van omwonenden en harde verplichtingen om emissies voldoende omlaag te brengen. De Onderzoeksraad voor de Veiligheid (OVV) hekelt in het rapport “[Industrie en omwonenden](#)” deze opstelling van het Rijk. De JLoI bouwt echter voort op diezelfde lijn van vrijblijvendheid en vormt geen breuk met het verleden. Juist daarom is dit het moment om het onderhandelingskader te corrigeren. De Kamer kan voorkomen dat opnieuw afspraken worden gemaakt die gezondheid en klimaatdoelen onvoldoende beschermen.

Vanuit ons perspectief zien wij grote risico’s die niet zijn ondervangen door de JLoI die er nu ligt:

- Er zijn geen bindende reductiedoelen opgesteld op basis van wat nodig is om de gezondheid van omwonenden te beschermen. De verwachte uitstoot van schadelijke stoffen in de JLoI zijn slechts de cijfers die gerelateerd zijn aan de plannen van Tata Steel, waarbij de uitstoot van giftige dioxines zelfs toeneemt, net als geluidsoverlast. De Expertgroep Gezondheid IJmond adviseert onder andere dat de uitstoot van kankerverwekkende PAK en benzeen met 90% moet afnemen. Dit komt in de JLoI niet terug.
- Tata Steel stelt in de JLoI als opzeggingsgrond dat er geen wetgeving mag komen die voor Tata Steel kostenverhogend werkt, zoals een CO2-heffing of extra regelgeving om mensen en de natuur te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van staalslak. Wij vinden dat onacceptabel en in strijd met democratische beginselen. In de Tweede Kamer is in juni nog een [motie aangenomen](#) die oproept tot een stop op het gebruik van staalslak.
- De overstap naar groene waterstof lijkt van tafel, getuige het feit dat Tata Steel zelf niet investeert in groene waterstof, maar wel in CO2-opslag, wat daar haaks op staat. Tata Steel zet in op LNG, een fossiele brandstof met een broeikasgasuitstoot in de keten [die hoger kan zijn dan steenkool](#). De term groen staal is daarom niet langer van toepassing. Daarmee is staatssteun voor dit project een nieuwe fossiele subsidie.
- In de JLoI wordt de intentie uitgesproken om op den duur biomethaan toe te gaan voegen, echter uit het [achterliggende document](#) blijkt dat het hier lijkt te gaan om groencertificaten van biomethaan-productie in Oost-Europa, waarvan de herkomst en duurzaamheid onduidelijk is. Dit is net als waterstof ook slechts haalbaar met permanente staatssteun, blijkt uit dit document. De regering zegt hiervoor maar liefst 200 miljoen euro toe in de JLoI, maar zonder fysieke bijmenging bij Tata Steel zelf kan dit niet meetellen de Nederlandse klimaatdoelen.
- Tata Steel streeft ernaar om pas in 2045 klimaatneutraal te zijn, terwijl het Europese emissiehandelsstelsel (ETS) aanstuurt op nul uitstoot in 2040 voor de industrie. Van Tata Steel kan minimaal verwacht worden dat het in de pas loopt met Europees beleid.

Er is geen Plan B

De regering voert in de JLoI een belangrijke opzeggingsgrond aan, namelijk wanneer het bevoegd gezag overgaat tot het intrekken van vergunningen. Welnu, zoals hierboven uiteengezet is dit een reëel scenario. Maar als dat gebeurt dan is er momenteel helemaal geen Plan B, terwijl dit kan leiden tot het faillissement van Tata Steel. De overheid hoort serieus alternatieven te onderzoeken, ook ter

verbetering van de eigen onderhandelingspositie met Tata Steel, maar dat is onvoldoende gebeurd. Alternatieven zijn er wel degelijk, zoals de productie van [groen ruwijzer naar het buitenland verplaatsen](#) en de productie van staal hier houden, het plan [Wijkerduin](#), of het plan [Wijmond](#), eventueel in combinatie met een tender voor staatssteun voor een nieuwe duurzame staalfabriek op de Tweede Maasvlakte. Echter, deze scenario's liggen nu niet op tafel.

Wij roepen u op om een einde te maken aan de jarenlange traditie van te vage, te vrijblijvende, niet-afdwingbare afspraken. De Kamer heeft nu de mogelijkheid om wetgeving aan te scherpen en stevige, bindende afspraken met Tata Steel af te dwingen die de gezondheid van omwonenden en het klimaat beschermen. Graag nodigen wij u uit voor een gesprek in de IJmond.

Met vriendelijke groet,

Frisse Wind.nu
Sanne Walvisch
bestuurder

Dorpsraad Wijk aan Zee
Vera van Waardenburg
voorzitter

Greenpeace Nederland
Willem Wiskerke
Campagneleider
klimaat en energie

FrisseWind.nu is opgericht door bezorgde ouders uit Kennemerland. Frissewind.nu strijdt voor de basisrechten van onze (klein) kinderen: gezonde lucht, schoon water, een veilige omgeving en een duurzame toekomst, met de steun van meer dan 6000 betrokken mensen. Ons doel is dat de bedrijfsactiviteiten van Tata Steel niet langer ten koste gaan van de gezondheid in de IJmond en het rechtzetten van de schade uit het verleden.

Dorpsraad Wijk aan Zee is een Stichting die zich ten doel stelt: het bevorderen van de leefbaarheid in Wijk aan Zee in de ruimste zin des woords. Vanuit deze doelstelling zet de Dorpsraad zich onder andere in voor het tegengaan van de schadelijke uitstoot van Tata Steel om de gezondheid van inwoners te beschermen.

Contactinformatie:

Willem Wiskerke, Greenpeace Nederland, willem.wiskerke@greenpeace.org, 06-41425560

Sanne Walvisch, Frisse Wind.nu, sanne@frissewind.nu, 06-24487006

Mirjam Gosen, secretariaat.dorpsraadwaz@gmail.com 06-53651565